

[Frede Nielsen.]

dette Spørgsmaal, vi havde haabet paa, er udeblevet. Tværtimod pisker man nu Mod-sætningerne op i en beklagelig Grad.

Sagen er blevet nævnt *en passant* her i Folketinget i Forbindelse med Spørgsmaalet om Sydslesvig. Det er dog her i Tinget sket ret stiltfærdigt, og det er ikke de Bemærkninger, jeg tænker paa med det, jeg vil sige i det følgende. Men i Forbindelse med det, der er sagt her i Tinget, vil jeg gerne erindre om, at de danske Sydslesvigere selv to Gange over for den sønderjyske Skolekommission klart og afgjort slog fast, at de for deres Vedkommende absolut foretrak en Skoleordning bygget op paa Privatskoleprincippet. Den sidste Gang, de udtalte sig herom, var sidst i Marts Maaned i Aar, omtrent et Aar efter, at den danske Bevægelse dernede havde taget Fart. Der er ingen Grund til at tro, at de skulde have skiftet Mening. Jeg tror, at det ligger saadan, at de dernede vilde være glade, hvis de kunde faa tilsvarende Forhold som dem, det tyske Mindretal har i Nordslesvig.

Der er enkelte Folk uden for Rigsdagen, som i deres Kampagne imod disse Bestemmelser er meget skarpe. Jeg skal ikke nævne Navne, men jeg vil minde om, hvad en kendt Professor har skrevet og sagt i den senere Tid, bl. a. i en Artikel, der endogsaa er udsendt i Særtryk. Dér hedder det om denne Skoleordning i Sønderjylland — jeg beder den højtærede Formand om Tilladelse til et Par Citater —:

„Der skete det, at man lavede en helt ny Skoleordning, der i Sandhed vilde passe for et Galehus.“

Og senere i denne Artikel hedder det:

„Men Tyskerne kan jo faa al den Frihed, de vil, svarer man mig. Ih, bevares, de kan faa lige til 80 pCt. Tilskud til deres frie Skoler. Jo, vist blæser det! Hvor skal de holde disse Skoler? Har de Lokaler? Vil man fra dansk Side skaffe dem Bygninger, eventuelt de gamle tyske Skoler, der meget ofte er beslaglagt til andet Formaal? Spørg dernede, hvorledes det gaar nu. Der er ingen Ledere, der er intet Handlemod i tyske Kredse i Nordslesvig i Øjeblikket.“

Saa skriver den paagældende om, hvordan det stiller sig nu med Børn fra tyske Hjem, der, indtil tyske Skoler kan oprettes, maa gaa i danske Skoler og lære at synge „Det haver saa nyligen regnet“, og derefter skriver han:

„Skulde det vise sig — mod Forventning — at saadanne Sange ligesom ikke

rigtig vil slaa an, har vi jo da lykkeligvis mange andre, lige fra „Bro-Bro-Brille“ til „Vi sejled op ad Aaen og sejled nedad igen“ — navnlig den sidste vil jeg henlede Opmærksomheden paa.“

Jeg vil derom sige, at hvis det drejede sig om et rent indre Problem, kunde det maaske være meget frisk med saadan et vældigt Spark i Løgsovsen, men den Sag, det her drejer sig om, er for alvorlig til en saa kaadmundet og skrup forkert Vurdering af Tingene. Fra den Side og ogsaa fra anden Side sammenblander man her to Ting, sammenblander de øjeblikkelige Vanskeligheder, der kan ligge for Mindretallet, og selve Princippet. Det viser sig, at hvor Tyskerne vil, dér kan de oprette deres Skoler; det, som man mente vilde være umuligt for dem, viser sig at være særdeles muligt.

Jeg har saa sent som i Dag indhentet Oplysninger i Ministeriet om, hvordan det ligger med tyske Privatskoler. Der er i Øjeblikket godkendt Skoler i Tønder Købstad, i Udbjerg og Vennemose Kommuner, Haderslev Købstad og Sønderborg Købstad, og andre Skoler er mig bekendt under Opsejling. Det viser sig altsaa, at Tyskerne, hvor de vil, særdeles vel kan klare deres Skoler. Der er tilmed det interessante, at netop i Købstæderne, disse Byer, om hvilke det blev sagt fra visse Kredses Side, ogsaa i denne Sal, at dér vilde det være umuligt for Tyskerne at komme i Gang, dér er de i Gang. Tyskerne er altsaa i Gang, og andre Skoler venter paa deres Oprettelse.

Saa siger man om denne Beslaglæggelse af tyske Skoler, at den danske Stats Krav paa Tilbagebetaling af det, Tyskerne har trukket, virker overordentlig brutalt. Ja, det virker naturligvis stærkt, men jeg gør opmærksom paa, at her drejer det sig om Penge, som uretmæssigt fra tysk Side under Besættelsen er trukket paa den danske Statskasse. De har brugt disse Penge til at bygge dyre, flotte Skoler og udvide andre. De byggede en Privatskole f. Eks. i Graasten, der kostede 400 000 Kr.; alle disse Penge er trukket aldeles uretmæssigt paa den danske Statskasse, og jeg spørger heroverfor: Kunde man i det hele taget fratage Kravet om Tilbagebetaling her? Over hele Landet jager man hver eneste Værnemager, man kræver Efterbetaling, man idømmer Bøder o. s. v. Kunde man i den Situation sige, at Tyskerne alene skal undtages?

Nu ligger det saadan, at den tyske Skoleforening, de tyske Forældrekredse har nægtet at betale Pengene, skønt det i